

HRVATSKO ENTOMOLOŠKO DRUŠTVO 2004.

Početak godine obilježen je poslovima oko završetka tiskanja časopisa *Entomologia Croatica* Vol. 7. i dostave primjeraka autorima, bibliotekama i institucijama u razmjeni. Sastavljeni su i poslani izvještaji i zahtjevi na natječaje za potporu tiskanja časopisa i za ostale djelatnosti udruge.

6. sastanak Upravnog odbora HED-a održan je 19. srpnja 2004. u Zavodu za poljoprivrednu zoologiju Agronomskog fakulteta. Nazočni su bili: J. Igrc Barčić, B. Milošević, B. Barić, B. Britvec i M. Harapin. Spriječeni su bili: M. Pernek, M. Maceljki, P. Durbešić i B. Hrašovec. Konstatirano je da nema kvoruma, ali je zbog hitnosti rješavanja održan radni sastanak. Konstatirano je da ima dovoljno radova za časopis. Za pristigle članke određeni su recenzenti. Tehnički posao obaviti će B. Barić i B. Milošević. U volumenu 8. tiskati će se upute autorima. Nije glasovano o prijemu novih članova zbog nedostatka kvoruma. Odlučeno je da se stručna ekskurzija u Gorski kotar s tematikom "Utjecaj potkornjaka u procesu sušenja jele" održi koncem rujna ili početkom listopada. Za organizaciju ekskurzije zadužen je M. Harapin. B. Barić je izvjestila o financijskim sredstvima kojima raspolaže društvo. M. Pernek, M. Harapin i

B. Milošević zaduženi su za ažuriranje registra članova i da se svim članovima pošalju uplatnice za članarinu za 2004. g. B. Milošević je predložio u planu rada rješenje remitende (preostali časopisi do 1990). Na kraju je zaključeno da se slijedeći sastanak održi koncem rujna.

Ekskurzija HED-a realizirana je 7. listopada 2004. na području Uprave šuma Delnice: Šumarije Vrbovsko i Skrad. Održana su stručna predavanja: Željko Kauzlarić: Sušenje šuma na području Uprave šuma Delnice; Miroslav Harapin: Sušenje šuma kao globalna pojava; Boris Hrašovec: Uloga potkornjaka u šumskom ekosustavu. Odmor u 13 sati iskorišten je za ručak u lovačkoj kući Litorić. U 15 sati sudionici su došli na područje šumarije Skrad i posjetili objekte Zeleni Vir i Vražji prolaz. Na području šumarije Vrbovsko dočekali su nas domaćini ispod planine Litorić u selu Presika. Nakon susreta i pozdrava razgledali smo "Galeriju alrauna". Autorica je slikarica i drvorezac gđa. Velinka Burić, koja se bavi oblikovanjem drveta, grana i panjeva koje pronalazi u šumama Gorskog kotara. Nakon razgledavanja izložbe uputili smo se šumskom cestom u razgledavanje jelovih šuma. Tu smo se susreli s trenutno najaktualnijim problemom, sušenjem jele. Jela je u Hrvatskoj zastupljena sa 9%, a na području Delnica 42%. Jedna je od najugroženijih vrsta. Zdravih stabala (0. stupanj) ima samo 2%. Smatra se da takvo stanje uzrokuje čitav niz abiotskih i biotskih čimbenika, a terminalni čimbenik su potkornjaci jele.

Sedmi sastanak Upravnog odbora HED-a i Uređivačkog odbora časopisa *Entomologia Croatica* održan je 4. studenog 2004. u Zavodu za poljoprivrednu zoologiju Agronomskog fakulteta. Prisutni: M. Maceljki, J. Igrc Barčić, B. Britvec, B. Milošević, B. Hrašovec, B. Barić i M. Harapin. - Odsutni: M. Pernek, P. Durbešić. Na sastanak je pozvan i F. Perović u svezi izvješća o zbirci Hensch. - Predsjednik M. Harapin je otvorio sastanak u 13 sati i pozdravio sve prisutne. Primjedbi na predloženi dnevni red nije bilo. Zamoljen je glavni urednik da vodi 1. točku dnevnog reda, o tiskanju Vol. 8. *Entomologia Croatica*. M. Maceljki smatra da su recenzije napravljane i gotovo sve tehničke pripreme za tiskanje. Jedino ima primjedbu na Bibliografiju autora B. Miloševića da je preopsežna, ima 20 stranica. J. Igrc Barčić smatra da Bibliografiju ne treba skraćivati jer je važan izvor podataka. B. Britvec smatra da bi volumen 8. trebao ostati kao do sada, a da bi za dalje trebali razmisliti i odlučiti. B. Milošević je objasnio da je kompletna građa za bibliografiju 1990 - 2004 na web stranicama društva svima dostupna i da je za tisak izabran samo dio koji odgovara kriterijima koje je utvrdio Urednički odbor (1997). Treba kontaktirati tiskaru jer je 14.X.2004. preminuo vlasnik dipl. ing. Damir Ivanović. Zaključeno je da će probleme oko tiskanja riješiti B. Milošević i B. Barić.

Izvješće o zbirci Hensch podnio je F. Perović. Provedena je dezinfekcija nuvanom i piretroidom tri puta: 5. III.; 4.VI. i 5.X. Zamijenjene su tus trake u kutijama (Ephe-

meroptera, Odonata, Plecoptera, Orthoptera, Blattoidea, Mantodea, Dermaptera, Neuroptera, Psocoptera, Trichoptera, Diptera i Hymenoptera do roda *Andrena*). Za reviziju su izdvojeni primjerci Orthopteroidea, kao i Asilidae (Diptera). Prof. dr. Guy Tomasović (Gembloux, Belgija) revidirao je i vratio primjerke iz por. Asilidae, koji se nalaze u Hrvatskom prirodoslovnom muzeju. Popis obrađenih primjeraka i kopija rada kao i popis svih Asilida pohranjenih u HPM u Zagrebu nalaze se u arhivi HED-a. U tijeku je izrada fotodokumentacije dijela zbirke.

U nastavku rada jednoglasno su primljeni novi članovi: dr. Luko Hilje iz Kostarike i ing. biol. Toni Žitko iz Splita. Izvješće o ekskurziji HED-a u Gorski kotar podnio je predsjednik M. Harapin i konstatirao da je bila na zavidnoj stručnoj i turističkoj razini. Zbog kratkoće vremena i drugih obaveza nekih članova, razmatranje Plana rada za naredno razdoblje odgođeno je za slijedeću sjednicu, kao i rasprava o održavanju XV skupštine HED-a. Ta je Skupština izborna, a treba je održati u proljeće 2005. godine. U međuvremenu treba postići dogovor i suglasnost za izbor novog predsjednika HED-a.

Domaći i međunarodni skupovi na kojima su sudjelovali članovi HED-a, sa usmenim izlaganjem ili posterima:

Međunarodno savjetovanje "Njega gradskog prostora", Dubrovnik, 10 - 13.III. 2004.. (Diminić, D., Hrašovec, B., Pagliarini, N., i dr.) - Prvi međunar. *Cameraria* simpozij, Prag 24-27.III.2004, Češka Republika (A. Mešić, J. Barčić, M. Maceljki) - Treći europski Hemiptera kongres, Sankt Petersburg, 8 - 11. VI. 2004, Rusija (M. Šimala) - XV međunar. kongres zaštite bilja, Peking, 11 - 16.V. 2004, Kina (R. Bažok, S. Bezjak, T. Gotlin-Čuljak, B. Hrašovec, J. Igrc Barčić, I. Kalinović, D. Matošević, V. Rožman). - XXII međunar. entomološki kongres, Brisbane, 15 - 21.VIII. 2004. Australija (R. Bažok, S. Bezjak, I. Brkić, M. Brmeš, J. Igrc Barčić, M. Ivezić, E. Raspudić). - IOBC/OILB 6. međunar. konferencija o integriranoj proizvodnji voća, Trentino, 26 - 30.IX. 2004. Italija (B. Barić, I. Ciglar). - Drugi Europski simpozij o štitaštima moljcima, Cavtat, 5 - 9. X. 2004. (K. Žanić, N. Parađiković, M. Ivezić, E. Raspudić, M. Brmeš, L. Hilje) - XVII međunar. biospeleološki simpozij, Raipur, 25 - 30. XI. 2004. Indija (B. Jalžić, R. Ozimec, T. Rađa, S. Vujčić-Karlo) - 48. seminar zaštite bilja, Opatija, 10 - 13. II. 2004. (više od 30 autora i koautora) - Okrugli stol povodom 100. obljetnice rođenja akademika Ive Tomašeca, Zagreb, 2 - 3. X. 2004. (B. Kokan, Đ. Sulimanović). - Na 31. susretu entomologa susjednih zemalja u Ljubljani, 24. X. 2004. bili su P. Durbešić, M. Kučinić i L. Šerić-Jelaska.

Miroslav Harapin

130 GODINA HRVATSKOGA ZNANSTVENOG RJEČNIKA

ŠULEK, B., 1874, 1875: Hrvatsko-njemačko-talijanski rječnik znanstvenoga nazivlja, osobito za srednja učilišta. *Deutsch-kroatische wissenschaftliche Terminologie. Terminologia scientifica italiano-croata*. Zagreb. Tiskom Narodne tiskare dra Ljudevita Gaja. I: 1-677; II: 678-1370.

Bilo je u prošlosti više stranaca, koji su stjecajem raznih okolnosti došli u Hrvatsku i tu postali odlični znanstvenici ili kulturni djelatnici, ali i hrvatski rodoljubi. Ovom prilikom zanima nas djelo jednoga iz te plejade.

Bogoslav ŠULEK, književnik, leksikograf, prirodoslovac i preporoditelj, rodio se u Sobotištu u Slovačkoj 1816, a umro je u Zagrebu 1895. god. Napisao je više od 20 knjiga i drugih djela. Iz područja prirodnih znanosti ističu se *Biljarstvo* (I. dio: Beč, 1856, II. dio: Zagreb, 1859) i *Jugoslavenski imenik bilja* (Zagreb, 1879), a iz jezičnoga područja *Njemačko-hrvatski rječnik* (Zagreb, 1860) i spomenuti rječnik znanstvenoga nazivlja, koji je prvi hrvatski terminološki rječnik.

Uvedenjem hrvatskoga jezika u sva učilišta, a tim i u znanosti, nastade prieka potreba jedinstva u znanstvenom nazivlju, da nebude svaka školska knjiga rek' bi drugim jezikom pisana. Tim riječima započeo je Šulek predgovor svojem Rječniku, a sastavio ga je *po nalogu vis. kr. dalm.-hrv.-slav. zemaljske vlade*.

Rječnička građa poredana je po abecednom redu i to pomiješano sva tri naslovna jezika s tim da je bilo odstupanja tako da su negdje navedena samo dva jezika, ali je kod nekih naziva uz latinsko *dodavao francezko i englezko nazivlje*, a ponegdje i grčko. Tu treba odmah primijetiti da se danas, prema međunarodnim pravilima (kodeksima), znanstvenim imenima smatraju samo latinska imena (nomenklatura) te da ovdje najvećim dijelom možemo govoriti o hrvatskom stručnom nazivlju (terminologija). Rječnik jasno razlikuje naziv *znanost* kao „filozofski” pojam, lat. *scientia*, njem. *Wissenschaft*, tal. *scienza* od *nauka* (nauk, navada), lat. *doctrina*, njem. *Lehre*, *Kunde*, tal. *dottrina*. Isto tako, razlikuje se *značaj*, lat. *character* od *značenja*, lat. *significatio*, njem. *Bedeutung*.

Iz nekoliko primjera možemo vidjeti da su brojni od tih starih hrvatskih znanstvenih naziva i danas ostali u upotrebi u entomologiji i zaštiti bilja, dok su neki zastarjeli i zamijenjeni novima, a neki nisu ni postojali pa su uvedeni kasnije.

Naziv *kukci* značio je tada samo red Coleoptera, a *kukac* je bio tehnički naziv za *kopčar*, što vjerojatno dolazi od *kuka*, lat. *uncus*. Za kukce nalazimo još nazive *bube*, *bagude* ili *bage*, ali i *svilenu bubu* ili *svilca*. *Bube bezkriocce* su Apterygota. *Skakavci* su Saltatoria, a naziv *zrikavci* ne postoji. Libellulina su *vodeni konjici* i *gospodjice* (naziv *konjske smrti* ne postoji), a Ephemerina su *vodeni cviet* ili *vodnocvietke*. Ho-